

Оленюк А. А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Толкачова І. А., к.ю.н.

ЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Повітряний транспорт – один із наймолодших видів сполучення, який в сучасному житті користується дедалі більшим попитом, адже має значні переваги з-поміж інших видів транспорту. Серед них: найвища швидкість доставки вантажу; висока надійність; найкраще збереження вантажу; найбільш короткі маршрути перевезень тощо. Проте, він має і ряд недоліків: висока собівартість перевезень; найвищі тарифи серед інших видів транспорту; залежність від погодних умов; недостатня географічна доступність.

Статистика свідчить, що за рік в авіакатастрофах гине приблизно 1200 осіб, в той час як через автомобільні аварії – близько 1,2 мільйона. Незважаючи на це, проведені дослідження авіаційних подій, що сталися в Україні за останні шість років, свідчать про різке погіршення стану безпеки польотів. Підтвердженням цього є той факт, що за останні десять років вітчизняні страхові компанії відшкодували збитків від авіаційних подій на суму понад 160 млн. гривень [3].

Проблема забезпечення безпеки авіаційних перевезень є актуальною для кожної країни. Адже саме рівень безпеки польотів прямо впливає на імідж держави, розвиток економіки та транспорту в цілому. Незважаючи на стрімкий науково-технічний прогрес в галузі авіаційної техніки, проблема безпеки польотів набула в наш час виключної соціальної гостроти. Моральні збитки у зв'язку з травматизмом чи загибеллю людей, втрата іміджу авіатранспортних підприємств, втрата підготовлених фахівців і необхідність їх заміни в суспільстві, розробка та реалізація заходів із запобігання причин транспортних пригод актуалізують названу проблему як в теоретичному, так і практичному плані. Все це зайвий раз підкреслює важливість забезпечення безпеки польотів для розвитку авіаційного транспорту та необхідність вжиття комплексу заходів із підвищення рівня безпеки польотів в сучасних умовах [2, с. 10].

Держава, як носій суверенітету, має відповідати за забезпечення безпеки повітряного транспорту і повітряних сполучень. Важлива роль щодо вирішення цієї проблеми належить і

праву, а саме такій його галузі, як адміністративне право. Саме це право регулює суспільні відносини в сфері безпеки цивільної авіації та займає особливе місце в правовому забезпеченні роботи повітряного транспорту.

Основним суб'єктом публічного адміністрування у сфері авіаційного транспорту є Державна авіаційна служба України, яка входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики в сфері цивільної авіації. Правовий статус Державної авіаційної служби України визначено у Положенні, яке затверджене Указом Президента України від 6 квітня 2011 р. № 398/2011.

Основними завданнями Державної авіаційної служби України є:

- внесення пропозицій щодо формування державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору;
- реалізація державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору;
- здійснення державного контролю та нагляду за безпекою цивільної авіації;
- організація розроблення нормативно-правової бази для регулювання діяльності у галузі цивільної авіації;

Публічне адміністрування авіаційного транспорту на місцях здійснюється також адміністраціями авіаційних підприємств у межах власної компетенції [2, с. 32].

Організаційно-правове забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті здійснюється у правотворчій, правозастосовній та контрольній-наглядній формах. Так, правотворча форма забезпечення безпеки польотів полягає у виробленні суб'єктами даного виду діяльності правових норм, правил поведінки, які регулюють різні сторони суспільних відносин, що складаються з приводу забезпечення безпеки польотів.

Правозастосовна форма забезпечення безпеки польотів – це фактично конкретна діяльність суб'єктів забезпечення названої безпеки з реалізації правових норм у відношенні конкретних життєвих випадків. Вона здійснюється через видання індивідуальних (виконавчо-розпорядчих) актів управління, укладання адміністративно-правових договорів (зокрема, щодо охорони об'єктів цивільної авіації) та вчинення, у визначеному законодавством порядку, інших дій, що мають юридичне значення.

Контрольно-наглядова діяльність у сфері функціонування авіаційного транспорту – це особливий вид управлінської діяльності спеціальних об'єднаних в ієрархічну структуру суб'єктів контролю (нагляду), спрямований на забезпечення належного стану

підконтрольних (піднаглядних) об'єктів для досягнення найбільш ефективним і безпечним способом поставлених цілей управління в цій сфері шляхом реалізації відповідних завдань і функцій контролю та нагляду [1, с. 12].

Отже, враховуючи вищезазначене, можна стверджувати, що авіаційна галузь відіграє надзвичайно важливу роль серед інших видів транспорту в Україні, але є і досить вразливою, тому для її ефективного функціонування необхідно проводити ряд заходів з боку держави.

Література

1. Калюжний Р. А. Організаційно-правове забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті / Р. А. Калюжний, І. М. Сопілко // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2013. – Вип. 3 (28). – С. 10-16.

2. Ківалов С. В. Адміністративне право України: навч.-метод. посібник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Одеса: Юридична література, 2002. – 250 с.

3. Про схвалення Концепції Державної цільової програми безпеки польотів на період до 2015 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 березня 2009 р. № 273-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/273-2009-%D1%80>.

УДК 347.763:347.795.4 (043.2)

Опаренюк В. Р., Пятрін Д. К., студенти,
Навчально-науковий інститут Аеронавігації,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Миронець О. М., старший викладач

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВТРАТИ БАГАЖУ ПРИ ПОВІТРЯНОМУ ПЕРЕВЕЗЕННІ

У наші дні кількість повітряних перевезень з комерційною, а також туристичною метою постійно зростає. Авіатранспортування пасажирів, як правило, відбувається разом із перевезенням їх багажу. Згідно з п. 18 ст. 1 Повітряного кодексу України (далі по тексту – ПК України), під багажем розуміються предмети, майно та інша особиста власність пасажирів, що перевозяться на повітряному судні [1]. Відповідно до п. 43 та 90 ст. 1 ПК України, багаж поділяється на зареєстрований та незареєстрований. Той, що під час авіаперевезення перебуває в салоні повітряного судна, називається незареєстрованим або ж ручною поклажею. Цей вид